

SXEDIO.F79

8.7.1951: ΟΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ ΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ ΣΑΡΩΝΟΥΝ ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΠΑΦΟΥ ΜΕΤΑ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΚΛΕΟΠΑ ΤΟ ΜΑΡΤΙΟ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΧΡΟΝΟΥ.

Το Μάρτιο του **1951**, πέντε μόλις μήνες μετά την εκλογή του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ στο θρόνο του Αποστόλου Βαρνάβα και λίγους μόνο μήνες μετά την συμπλήρωση της Ιεράς Συνόδου με την εκλογή του Κιτίου Ανθίμου Μαχαιριώτη, πέθανε στην Πάφο ο Μητροπολίτης Κλεόπας ο οποίος είχε εκλεγεί το **1948** δημιουργώντας έτσι και πάλι κενό στην Ιερά Σύνοδο.

Οι εκλογές που προκηρύχθηκαν στη συνέχεια αποτέλεσαν πραγματικά μια δύσκολη αναμέτρηση του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου αλλά και ένα ακόμα βήμα για να δείξει ο Μακάριος τη δύναμη του.

Έτσι παρά το γεγονός ότι κατόρθωσε να εκλέξει αυτόν που ήθελε για το θρόνο της Πάφου, οι άλλοι ιεράρχες διαφώνησαν μαζί του και το γεγονός αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να τεθούν οι βάσεις για δημιουργία "αντιπολίτευσης" στην Ιερά Σύνοδο από τους Μητροπολίτες Κερύνειας και Κιτίου, η οποία παρά το γεγονός ότι έληξε αίσια είχε αφήσει τα σημάδια της για τα επόμενα δύσκολα χρόνια που θα ακολουθούσαν.

Με το θάνατο του Κλεόπα ο Αρχιεπίσκοπος έστειλε στην Πάφο ως αντιπρόσωπο του το Χωρεπίσκοπο Γεννάδιο για να διαχειρίζεται τη Μητρόπολη και να ετοιμάσει τους εκλογικούς καταλόγους για διενέργεια εκλογής για την ανάδειξη του νέου Μητροπολίτη.

Με την άφιξη του Γενναδίου στην Πάφο άρχισε ουσιαστικά και η προεκλογική περίοδος.

Πρώτη ενέργεια του Γενναδίου ήταν να ετοιμάσει τους νέους εκλογικούς καταλόγους, γιατί όπως καταγγέλλθηκε, χάθηκαν, ενώ άρχισαν να ανακοινώνονται ονόματα υποψηφίων για το θρόνο της Πάφου, πράγμα που δίχασε τον κόσμο της δεξιάς από

πολύ νωρίς.

Κύριοι υποψήφιοι ο Αρχιμανδρίτης της Μητρόπολης Παύλος Βαρνάβας και ο Φώτιος (Φρίξος) Κουμίδης τον οποίο η μια παράταξη της δεξιάς τον έβγαζε τώρα από τη νεφθαλίνη των προηγούμενων εκλογών και τον έκανε παντιέρα. Αξίζει να σημειωθεί ότι τον Φώτιο Κουμίδα είχε υποστηρίξει ανοικτά και η Αριστερά στις εκλογές του **1948**, πρώτα για το θρόνο του Κιτίου και αργότερα για το θρόνο της Πάφου.

Όταν όμως είχε χάσει τις εκλογές στην Πάφο έκαμε στροφή και τάχθηκε στο πλευρό της Εθναρχίας και με ενυπόγραφη δήλωση του στις **9 Ιουλίου 1950** διέψευσε ταυτόχρονα ότι θα δεχόταν υποψηφιότητα για το θρόνο του Αποστόλου Βαρνάβα και άφηνε ανοικτό το δρόμο στον Κιτίου Μακάριο.

Από τον καταρτισμό όμως των εκλογικών καταλόγων είχαν όλοι παράπονα. Η αριστερά διαμαρτυρόταν και πάλι ότι άνθρωποι της δεν περιλήφθηκαν στους καταλόγους κι έτσι ανακοίνωσε την πρόθεση της να συνεχίσει την τακτική της αποχής από τις εκλογές όπως έκαμε τόσο στις εκλογές του για την ανάδειξη του Μακαρίου Γ ως Αρχιεπισκόπου όσο και στις εκλογές για την εκλογή του Ανθιμου Μαχαιριώτη στο θρόνο του Κιτίου.

Από την άλλη υποστηρικτές της Παράταξης του Φωτίου Κουμίδα παραπονούνταν ότι δεν περιλήφθηκαν στους καταλόγους υποστηρικτές του και αντ' αυτών τοποθετήθηκαν κομμουνιστές, ενώ οι αντίπαλοι του Φωτίου Κουμίδα που άρχισαν να ευνοούν εξωκλιματικό, όπως ήταν ο Μητροπολίτης Αργυροκάστρου, παραπονούνταν και αυτοί με τη σειρά τους ότι στους καταλόγους περιλήφθηκαν πολλοί κομμουνιστές, πρώην υποστηρικτές του Φωτίου Κουμίδα, που ήταν αντίπαλος του Κλέοπα στις προηγούμενες εκλογές, αλλά είχαν ηττηθεί.

Βασικός μοχλός και βασικός υποστηρικτής του Φωτίου Κουμίδα ήταν ο Δήμαρχος Πάφου Χριστόδουλος Γαλατόπουλος, ο οποίος προέβη σε έντονες παραστάσεις στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο σχετικά με τους καταλόγους.

Ο Γαλατόπουλος που ήταν και ιδιοκτήτης της εφημερίδας "Νέα Πολιτική Επιθεώρηση" έρριχνε όλο το βάρος του υπέρ της εκλογής του Κουμίδα και παρουσιαζόταν αποφασισμένος να μη χάσει τη μάχη αυτή.

Με επιστολή του μάλιστα στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο τον καλούσε να παρέμβει προσωπικά για αποκατάσταση της τάξης και επανεγγραφή στους καταλόγους αυτών που είχαν διαγραφεί.

Εγγραφε στον Αρχιεπίσκοπο ο Γαλατόπουλος:

"Ευλαβώς υποβάλλω Υμετέραν Μακαριότητα σφοδράν διαματυρίαν και αγανάκτησιν εθνικόφρονος Φωτιακής Παράταξης Πάφου, δι' ανήκουστον αλλοίωσιν Εκλογικών Καταλόγων που διέπραξε εδώ υπεύθυνος υποπέσας ασφαλώς πλεχτιάνην σκευωρηθείσαν υπό ανθρώπων εχόντων συμφέρον και παραγνωρισάντων χάριν του συμφέροντος των αυτού το γόητρον της Εκκλησίας, το οποίον θα καταρρακωθεί αν δεν παρέμβει αμέσως η Υμετέρα Μακαριότης προς επανόρθωσιν πρωτάκουστων σκανδάλων. Διεγράφησαν Μακαριώτατε, εκ των εκλογικών Καταλόγων, εκκλησιαστικοί επίτροποι, ευσεβείς εθνικόφρονες χριστιανοί που είναι μέλη θρησκευτικών συλλόγων και ενεγράφησαν δεδηλωμένοι Κομμουνισταί ή και συνεργοί του Πρωτοκόλλου της Στοκχόλμης. Διεγράφησαν πλείστοι εθνικόφρονες φωτιακοί υποψήφιοι ειδικοί και ενεγράφησαν πρόσωπα αρνηθέντα να υπογράψουν το δημοψήφισμα.

Σας πληροφορώ, Μακαριώτατε, ότι η επαρχία είναι ανάστατος, εκ πρωτοφανών σκανδάλων. Πολύ φοβούμεθα ότι παρά τας συμβουλάς μας Εθνικόφρων κόσμος επαρχίας πληγείς υπό τοιαύτης συμπεριφοράς εδώ υπευθύνων, πιθανόν προβεί κατά την ημέραν της εκλογής εις πράξεις διά τας οποίας όλοι θα λυπηθώμεν. Μόνον ή άμεσος παρέμβασις της Υμετέρας Μακαριότητος προς άμεσον επανόρθωσιν δυνατόν αποσοβήσει πράγματα άτινα θα εκθέσουν το γόητρον της όλης Εκκλησίας. Ατυχώς Χωρεπίσκοπος εγένετο θύμα όχι εντίμων εξωτερικών επεμβάσεων που εδημιούργησαν την ανήκουστον αυτήν κατάστασιν. Εν

ονόματι του γοήτρου της Εκκλησίας και Πατρίδος επικαλούμεθα Σάς, προς τους οποίους πιστεύει ο Λαός, όπως ανακόψετε την Εκκλησίαν εκ του χάους που ζητούν να την κατακυλύσουν".

(Μεταγλώττιση)

"Ευλαβώς υποβάλλω στη Μακαριότητα σας σφοδρή διαματυρία και αγανάκτηση εθνικόφρονης φωτιακής Παράταξης Πάφου, για ανήκουστη αλλοίωση των Εκλογικών Καταλόγων που διέπραξε εδώ υπεύθυνος που υπέπεσε ασφαλώς σε πλεχτάνη που σκευωρήθηκε από ανθρώπους που έχουν συμφέρο και παραγνώρισαν για χάρη του συμφέροντος τους το γόητρο της Εκκλησίας, το οποίο θα καταρρακωθεί αν δεν παρέμβει αμέσως η Μακαριότης Σας προς επανόρθωση πρωτάκουστων σκανδάλων. Διεγράφησαν Μακαριώτατε, από τους εκλογικούς καταλόγους, εκκλησιαστικοί επίτροποι, ευσεβείς εθνικόφρονες χριστιανοί που είναι μέλη θρησκευτικών συλλόγων και ενεγράφησαν δεδηλωμένοι Κομμουνιστές ή και συνεργοί του Πρωτοκόλλου της Στοκχόλμης. Διεγράφησαν πλείστοι εθνικόφρονες φωτιακοί υποψήφιοι ειδικοί και ενεγράφησαν πρόσωπα που αρνήθηκαν να υπογράψουν το δημοψήφισμα.

Σας πληροφορώ, Μακαριώτατε, ότι η επαρχία είναι ανάστατη από πρωτοφανή σκάνδαλα. Πολύ φοβούμαστε ότι παρά τις συμβουλές μας ο Εθνικόφρων κόσμος της επαρχίας αφού πλήγηκε από τέτοια συμπεριφορά εδώ υπευθύνων, πιθανόν να προβεί κατά την ημέρα της εκλογής σε πράξεις με τις οποίες όλοι θα λυπηθούμε. Μόνο ή άμεση παρέμβαση της Μακαριότητάς Σας προς άμεση επανόρθωση δυνατό να αποσοβήσει πράγματα τα οποία θα εκθέσουν το γόητρο της όλης Εκκλησίας. Ατυχώς ο Χωρεπίσκοπος έγινε θύμα όχι εντίμων εξωτερικών επεμβάσεων που δημιούργησαν την ανήκουστη αυτή κατάσταση. Στο όνομα του γοήτρου της Εκκλησίας και της Πατρίδας επικαλούμαστε Εσάς, προς τους οποίους πιστεύει ο Λαός, όπως ανακόψετε την Εκκλησία από το χάος που ζητούν να την κατακυλύσουν".

Παράπονα όμως είχαν και οι αντίπαλοι της άλλης παραταξης, της δεξιάς που δεν ευνοούσαν με κανένα τρόπο τον Φρίξο Κουμίδα.

Εγγραφε ο Χριστόδουλος Σώζος σε άρθρο του στο "Έθνος":

"Είναι φυσικόν, δι' ευνοήτους λόγους οι "εθνικόφρονες" υπεύθυνοι διά τα φωτιακά σκάνδαλα να κατηγορούν την Μητρόπολιν Πάφου διά το δήθεν όργιον των ομαδικών διαγραφών εκλεκτόρων εκ των εκλογικών καταλόγων. Οι πραγματικοί εθνόφρονες δύνανται να εκφράσουν την βαθείαν των θλίψιν και απαρέσκειαν, διότι οι αρμόδιοι της Μητροπόλεως και οι εκτός αυτής υπέκυψαν εις τας... κραυγάς του κ. δημάρχου Παφου ή εις τας προσχεδιασθείσας... αυθορμήτους οχλαγωγίας και ούτω παρέμεινε γράμμα κενής σημασίας το άρθρον **23** του Καταστατικού διά του οποίου διαγράφονται των εκκλησιαστικών καταλόγων "οι οπωσδήποτε εκδηλώσαντες απόψεις αντικειμένας προς την ορθόδοξον χριστιανικήν διδασκαλίαν, οι εκφρασθέντες κατά τρόπον ασεβή διά ταύτην την Εκκλησίαν ή τους λειτουργούς αυτής και οι ενεργούντες ή συνεργαζόμενοι κατά τρόπον προάγοντα ή υποβοηθούντα τοιαύτας εκδηλώσεις.

Οι εκλογικοί κατάλογοι του **1948**, εκ των οποίων αφηρέθησαν τότε οι εξοχώτεροι των κομμουνιστών και των συνοδοιπόρων της επαρχίας, ως διά μαγείας "απωλέσθησαν" υπό των φωτιακών ιερέων, ενώ ανευρέθησαν οι παλαιότεροι, αλλ' άχρηστοι κατάλογοι. Και το αποτέλεσμα; Εις τους καταλόγους παρέμειναν απαξάπαντες σχεδόν οι κομμουνισταί και οι συνοδοιπόροι (εις ολόκληρον την Μητροπολιτικήν περιφέρειαν περί τα **100- 150** πρόσωπα αφηρέθησαν συμπεριλαμβανομένων και όσων δεν υπέγραψαν το δημοψήφισμα) οίτινες μετά φανατισμού εψήφισαν τον παλαιόν υποψήφιον και προστατευόμενον των κ. Φρίξον (Φώτιον) Κουμίδα και οίτινες όλως επιχαρίτως και δικαίως δηλούν τώρα δι' αυτόν ότι "είναι ο μάρκα δική των πιασμένη".

(Μεταγλώττιση)

"Είναι φυσικό, για ευνόητους λόγους οι "εθνικόφρονες" υπεύθυνοι για τα φωτιακά σκάνδαλα να κατηγορούν τη Μητρόπολη Πάφου για το δήθεν όργιο των ομαδικών διαγραφών εκλεκτόρων από τους εκλογικούς καταλόγους. Οι πραγματικοί εθνικόφρονες μπορούν να εκφράσουν τη βαθιά τους θλίψη και απaréσκεια, διότι οι αρμόδιοι της Μητρόπολης και οι εκτός αυτής υπέκυψαν στις... κραυγές του κ. δημάρχου Παφου ή στις προσχεδιασθείσες... αυθόρμητες οχλαγωγίες και έτσι παρέμεινε γράμμα κενής σημασίας το άρθρο **23** του Καταστατικού με το οποίο διαγράφονται από τους εκκλησιαστικούς καταλόγους "όσοι εκδήλωσαν οπωσδήποτε απόψεις που αντίκεινται προς την ορθόδοξη χριστιανική διδασκαλία, όσοι εκφράστηκαν κατά τρόπον ασεβή γι' αυτήν την Εκκλησία ή τους λειτουργούς της και όσοι ενεργούν ή συνεργάζονται κατά τρόπο που προάγει ή υποβοηθεί τέτοιες εκδηλώσεις.

Οι εκλογικοί κατάλογοι του **1948**, από τους οποίους αφαιρέθηκαν τότε οι εξοχότεροι από τους κομμουνιστές και τους συνοδοιπόρους της επαρχίας, ως διά μαγείας "χάθηκαν" από τους φωτιακούς ιερείς, ενώ ανευρέθησαν οι παλαιότεροι, αλλά άχρηστοι κατάλογοι. Και το αποτέλεσμα; Στους καταλόγους παρέμειναν όλοι σχεδόν οι κομμουνιστές και οι συνοδοιπόροι (σε ολόκληρη τη Μητροπολιτική περιφέρεια γύρω στα **100- 150** πρόσωπα αφαιρέθηκαν συμπεριλαμβανομένων και όσων δεν υπέγραψαν το δημοψήφισμα) οι οποίοι με φανατισμό ψήφισαν τον παλιό υποψήφιο και προστατευόμενο τους κ. Φρίξον (Φώτιο) Κουμίδην και οι οποίοι με μεγάλη χαρά και δίκαια δηλώνουν τώρα γι' αυτόν ότι "είναι μάρκα δική τους πιασμένη".

Στις συνεχείς διαμαρτυρίες για τους καταλόγους αναγκάστηκε να παρέμβει ο Αρχιεπίσκοπος που έδωσε οδηγίες να εγγραφούν στους καταλόγους, τουλάχιστον όσοι ανήκαν στη δεξιά, αλλά, είτε γιατί

βρισκόταν μακριά, είτε γιατί δεν ήθελε να επέμβει τόσο πολύ στη διαμάχη, οι οδηγίες του δεν εισακούστηκαν ή δεν εφαρμόστηκαν.

Εγγραφε η "Νέα Πολιτική Επιθεώρησις" του Γαλατόπουλου στις **9 Ιουνίου 1951**:

"Η Α. Μακαριότης επικοινωνήσε πλειστάκις τηλεφωνικώς μετά του δημάρχου Πάφου και μετά των εν τη Μητροπόλει διά να διορθωθή όπου είναι δυνατόν η κατάστασις, δώσασα μεταξύ άλλων εντολήν όπως επαναφερθούν αμέσως εις τους εκλογικούς καταλόγους πάντες οι εκκλησιαστικοί Επίτροποι και όπως όπου είναι δυνατόν και είναι ιερείς εύκολον να έλθουν εις την Ιεράν Μητρόπολιν φέρουν τους καταλόγους και επανορθωθεί η κατάστασις. Τίποτε όμως εκ των δοθεισών εντολών το Μακαριωτάτου δεν εγένετο διότι οι εν τη Μητροπόλει είτε εκώφευον, είτε εξεδίδον τους κατά εκατοντάδας προσερχομένους διαμαρτυρομένους ψηφοφόρους της επαρχίας είτε εκλείοντο κάτω από το πάπλωμα των, μέσα εις τα δωμάτια των επικαλούμενοι την Αστυνομίαν να εκκενώνη την Μητρόπολιν από τα πλήθη του λαού τα οποία κατέκλυζον διαματυρόμενα διά την διαγωγή των.

Σημειούται, ότι κατά τη πρωίαν του Σαββάτου υπέρ **500** εθνικόφρονες, εκκλησιαστικοί Επίτροποι, μέλη Θρησκευτικών συλλόγων και εθνικών Οργανώσεων κατέκλεισαν την Μητρόπολιν και εζήτησαν να ίδουν τον Θεοφιλέστατον προς επανόρθωσιν της αδικίας, η οποία τους εγένετο διά της ομαδικής διαγραφής εκ των καταλόγων. Οι εν τη Μητροπόλει αντί να εξετάσουν τα πράγματα συμφώνως προς τας εντολάς του Μακαριωτάτου, εθεώρησαν καλόν να καλέσουν την Αστυνομίαν διά να τους προστατεύσει ως εάν ο ευσεβής και και Πατριωτικός Λαός επρόκειτο να κακοποιήσει κανένα: Αι προθέσεις του λαού ήσαν να διεκδικήσει τα δικαιώματα τα οποία του αφηρέθησαν.

Ευτυχώς μόνον η έγκαιρος επέμβασις του δημάρχου Πάφου, όστις μετά του Αγίου Εξάρχου εζήτησε την Α. Μακαριότητα από του τηλεφώνου της Μητροπόλεως και η πραότης του Αγίου Εξάρχου και η

καθόλου συμπεριφορά του προέλαβαν λυπηρά επεισόδια, τα οποία διά της συμπεριφοράς των οι εν τη Μητροπόλει ηδύναντο να προκαλέσουν".

Παράπονα όμως είχε και η Αριστερά και η Ένωση Κυπρίων Αγροτών (τμήμα Πάφου), η οποία σε ανακοίνωση της στις **11 Μαΐου 1951** τόνιζε:

"Στις συνεχείς εισηγήσεις της Λαϊκής Παράταξης για γνήσιες εκλογές Μητροπολιτών η ηγεσία της δεξιάς και η "Εθναρχία" και η Σύνοδος, καταχρωμένοι πίσω από τις τροποποιήσεις του καταστατικού της Εκκλησίας που έκαμαν μετά το θάνατο του μ. Αρχιεπισκόπου Λεοντίου, κάμνουν συνεχώς και μεγαλύτερες νοθείες, διαγράφουν από τους καταλόγους τους και όσους θέλουν και έφτασαν στο σημείο να κάμουν τόσες νοθείες για τις προσεχείς "εκλογές" ώστε να παραπονιέται κι ο Γαλατόπουλος ακόμα στην εφημερίδα "Τα Νέα" της **7.5.1951** πως διαγράφουν από τους καταλόγους τώρα και εθνικόφρονες που είναι φωτιακοί".

Τα παράπονα αυτά της αριστεράς την έκαμαν να ακολουθήσει και πάλι τη γραμμή της αποχής από τις εκλογές. Σαφώς καθώρισε τη στάση της έναντι των εκλογών ο ΕΑΣ, Τμήμα Πάφου, με ανακοίνωση του στην οποία τόνιζε:

"Επειδή σε μερικές εφημερίδες αναφέρεται πως μέλη και στελέχη του ΕΑΣ Πάφου συμμετέχουν στην προεκλογική κίνηση υπέρ του ενός ή του άλλου υποψηφίου για τις επισκοπτικές εκλογές Πάφου το Επαρχιακό Συμβούλιο ΕΑΣ Πάφου ανακοινώνει πως κανένα μέλος του και κανένα στέλεχος δεν είναι αναμιγμένο στην προεκλογική κίνηση για ΚΑΝΕΝΑ από τους υποψήφιους.

Ο κ. Δημητράκης Στυλιανίδης, δικηγόρος που αναφέρθηκε στην εφημερίδα "Τα Νέα" όπως είναι στέλεχος του ΕΑΣ και αναμιγνύεται στην εκλογή υπέρ του Παύλου Βαρνάβα ούτε είναι, ούτε ήταν μέλος ή στέλεχος του ΕΑΣ (ΑΚΕΛ, ΠΕΟ, ΠΕΜ, ΕΑΚ, ΑΟΝ).

Το Επαρχιακό Συμβούλιο ΕΑΣ ειδοποιεί όλα τα μέλη του και όλες τις οργανώσεις μέλη του πως η γραμμή σχετικά με την επισκοπική εκλογή της **27ης**

Μαΐου 1951 είναι καθαρή γραμμή ΑΠΟΧΗΣ, όπως έχει δημοσιευθεί στον "Νέο Δημοκράτη" στις **28.5.1951**.

Τα μέλη του ΕΑΣ πρέπει να διαβάσουν την ανακοίνωση του ΕΑΣ Πάφου για την αποχή μέσα στα οικήμασα των μαζικών οργανώσεων μελών του ΕΑΣ και να διαφωτίσουν όλους τους οπαδούς του ΕΑΣ και οπαδούς της δεξιάς γι' αυτή την απόφαση πως το συμφέρον όλων των εργαζομένων είναι να απόσχουν απ' αυτή την εκλογή που μόνο σύγχυση και διάσπαση των λαϊκών δυνάμεων μπορεί να φέρει.

Τα μέλη του ΕΑΣ παντού πρέπει να οργανώσουν τη δουλειά για την ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ να οργανώσουν την ΠΑΛΗ για τη λύση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν καθημερινά οι εργαζόμενοι εργάτες, αγρότες, βιοτέχνες.

Να απομονωθούν και να ξεσκεπασθούν οι αλληλοτραγόμενοι "ηγέτες" της δεξιάς".

Η υποψηφιότητα του Αρχιμανδρίτη Κουμίδα για το θρόνο της Πάφου δίκασε κυριολεκτικά το λαό. Ο Κουμίδης ήταν άνθρωπος που είχε υποστηρίξει ανοικτά η Αριστερά στις εκλογές του 1948 για το θρόνο του Κιτίου και αργότερα της Πάφου και θεωρείτο ως αριστερών φρονημάτων.

Όταν όμως έχασε στις εκλογές της Πάφου έκαμε στροφή και τάχθηκε με την Εθναρχία και με ενυπόγραφη δήλωση του στις 9 Ιουλίου 1950, διαψεύδοντας τυατόχρονα ότι θα δεχόταν υποψηφιότητα για το θρόνο του Αποστόλου Βαρνάβα και αφήνοντας ανοικτό το δρόμο στον Κιτίου Μακάριο.

Ανέφερε τότε ο Φώτιος (Φρίξος) Κουμίδης:

" Φήμαι τινές εν Κύπρω, πρόσφατος εκπομπή του Ραδιοφωνικού Σταθμού Αθηνών δημοσιευθείσα εις τας κυπριακάς εφημερίδας και δύο εκ Λευκωσίας ανταποκρίσεις αθηναϊκών εφημερίδων φέρουσι το όνομά μου μεταξύ των υποψηφίων ή ενδεχομένων υποψηφίων διά τον Αρχιεπισκοπικόν θρόνον Κύπρου.

Καίπερ κατ' αρχήν αποφεύγων τας διά του τύπου δηλώσεις περιοριζόμενος εις την εκπλήρωσιν των εκκλησιαστικών και εθνικών καθηκόντων μου ένθα υπό της Θείας Προνοίας ετάχθην, αναγκάζομαι εν τούτοις

εκ των άνω εκτεθέντων λόγων να προβώ εις τας σκολούθους δηλώσεις:

Από δύο περίπου μηνών διευθετήσας εξ Αλεξανδρείας, ένθα διαμένω, την εν Κύπρω δίμηνον παραμονήν μου, ευρέθην ελθών εις το πένθος της κυπριακής Εκκλησίας σχων και τον θλιβερόν κλήρον να παραστώ εις την κηδείαν του αοιδίμου Αρχιεπισκόπου και Εθνάρχου Μακαρίου.

Αλλ' αμέσως αργότερον διεπίστουν τον αρμονικόν ρυθμόν της διευθετήσεως της προσεχούς αρχιεπισκοπικής εκλογής υπό της πολιτικής ηγεσίας του εθνικόφρονος κυπριακού λαού χαίρων και εκφράζων την επιδοκίμασίαν μου, διότι υπό τας σημερινάς σοβαράς συνθήκας τόσον τας διεθνείς όσον και τας ημετέρας Κυπριακάς και μάλιστα ταύτας, θα επιτευχθή συν Κυρίω συνεργούντι ή ποθουμένη εν νηφαλιότητι, σύντομος και ενδεδειγμένη εκλογή του Πρωθιεράχου της Εθναρχικής Κυπριακής Εκκλησίας.

Οθεν, ίνα θέσω φραγμόν εις πάσαν εξ οιουδήποτε, επωφελομένου της συγχύσεως του παρελθόντος εκδηλουμένην τάσιν και πρόθεσιν του θολώσαι την εκκλησιαστικήν και εθνικήν ημών ατμόσφαιραν, επιθυμώ να δηλώσω σαφώς και κατηγορηματικώς, ότι ούτε εσκέφθην ούτε προτίθεμαι να δεχθώ υποψηφιότητα διά τον αρχιεπισκοπικόν θρόνον, θεωρώ δε προσβολήν της εκκλησιαστικής μου τιμής και αξιοπρέπειας και απλούν υπαινιγμόν περί αποδοχής εκ μέρους μου υποψηφιότητος μου προβαλλομένης τυχόν υπό κομμουνιστών, καίτοι θεωρώ απίθανον την πιθανότητα ταύτην.

Ως Ελλην και δη Κύπριος Κληρικός δεν δύναμαι να ανεχθώ την ανάμιξιν του ονόματος μου μετά των εχθρών της Εκκλησίας μου και της Πατρίδος μου, ουδέ έπαυσα ποτέ και ως Ιεροκήρυξ και ως διευθυντής του "Πανταίνου" να ελέγχω στηλιτεύων την τε άθεον των κομμουνιστών κοσμοθεωρίαν και τη προδοσίαν και επιβουλήν αυτών κατά του πολυπαθούς ημών έθνους. Μαρτυρούσι περί τούτου τα έργα μου, τα άρθρα μου και οι λόγοι μου εν Κύπρω και εν Αλεξανδρεία.

Δόξα τω Θεώ πάντων έννεκεν. Εξ αυτού αντιλών

πίστιν και δύναμιν δεν θα παύσω, ως απλούς αλλά πιστός στρατιώτης της Εκκλησίας και της Πατρίδος ημών, και εν τερικυμιάις και εν γαλήνη όπου γης και αν ευρίσκωμαι, μέχρι τελευταίας μου αναπνοής να αγωνίζωμαι τον καλόν αγώνα υπέρ των αγνών και αιωνοβίων θρησκευτικών και εθνικών ημών ιδεωδών, μηδέποτε παραλείπων ευκαιρίαν και εν τη ξένη ως κύπριος Κληρικός να εργάζωμαι με όλας μου τας δυνάμεις υπέρ της πληρώσεως του αναλλοιώτου ημών πόθου, όστις εγαλούχησε τας γενεάς των Πατέρων ημών, της Ενώσεως της Ελληνικής ημών Μεγαλονήσου μετά της φιλιτάτης Μητρος ημών Ελλάδος.

Μετά της εν Κυρίω αγάπης

Αρχιμ. ΦΩΤΙΟΣ ΚΟΥΜΙΔΗΣ

Εν Λευκωσία τη 9η Ιουλίου, 1950.

Εκείνο που προκαλούσε αντιδράσεις στην εκλογή του Φωτίου Κουμίδα στο θρόνο της Πάφου, από την άλλη μερίδα της Δεξιάς και βοηθούσε πολύ στην πολεμική της εναντίον του ήταν ο προηγούμενος βίος του και ιδιαίτερα η προσωπική του ζωή.

Ο Κουμίδης ως εκδότης του περιοδικού ΑΓΑΠΗ είχε αρραβωνιασθεί όταν ήταν λαϊκός ιεροκήρυκας και αυτό θεωρείτο ως αντικανονικό και τον καθιστούσε, κατά την άποψη τους ανίκανο για να στεφθεί Μητροπολίτης έστω και αν εκλεγόταν.

Το χειρότερο όμως για τον Κουμίδα ήταν ότι τον κατηγορούσαν ότι είχε αρραβωνιασθεί την αρραβωνιαστικιά Έλληνα στρατιώτη, ενώ αυτός βρισκόταν στο μέτωπο και με την οποία χώρισε αργότερα φιλικά.

Οι κατηγορίες ήταν βαριές και οι αντίπαλοι του, ιδιαίτερα η φανατική παράταξη της Κερύνειας, έβγαζε από παλιά αρχεία αποσπάσματα απόψεων του πρώην Αρχιεπισκόπου Λεοντίου.

Αυτά που επικαλείτο η παράταξη της Κερύνειας δεν ήταν τόσο άγνωστα. Ο Κανονικός φάκελος που είχε σχηματίσει για το Φώτιο Κουμίδα ο Μακάριος Β δεν είχε μελετηθεί και επομένως βρισκόταν ακόμα στα αρχεία της Ιεράς Συνόδου.

Την ύπαρξη του φακέλου είχε αναγγείλει η Ιερά Αρχιεπισκοπή από τις 7 Φεβρουαρίου 1948 όταν γίνονταν οι εκλογές για πλήρωση των θρόνων της Πάφου, Κιτίου και Κερύνειας.

" Ασεβών ο κ. Φ. Κουμίδης προς την γενομένην αυτώ κατ' εντολήν της Αυτού Μακαριότητος του Αρχιεπισκόπου κοινοποίησιν ότι ο εκκρεμών προσωπικώς κανονικός φάκελος αυτού παρεπέμφθη εις την κρίσιν της αρμοδίας τακτικής Ιεράς Συνόδου της Κυπριακής Εκκλησίας και ότι συνεπώς ουδείς δύναται να γένηται λόγος περί υποψηφιότητος αυτού κατά τας επικείμενας μητροπολιτικές εκλογάς, ενεφανίσθη εις την Μητροπολιτικήν περιφέρειαν Πάφου από ημερών κατά τρόπον σκανδαλίζοντα τας συνειδήσεις των χριστιανών και προκαλούντα διαίρεσιν και αναστάτωσιν παρά τω ευσεβεί πληρώματι, προήλθεν εις σειράν ενεργειών ευτελούς ψηφοθηρίας.

Επειδη ο κ. Φ. Κουμίδης και παρά τας γενομένας αυτώ επί τούτω αρμοδίας συστάσεις και τας δοθείσας εκκλησιαστικάς εντολάς, περιφρονών την φωνήν της Εκκλησίας εξακολουθεί την ανταρτικήν αυτού τακτικήν, καταγγέλλεται η τοιαύτη αυτού ανεβλαβής, ανοίκειος και Σκανδαλώδης διαγωγή και πολιτεία εις το ευσεβές πλήρωμα, προς γνώσιν διά τα περαιτέρω".

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος όμως είχε αντίθετη άποψη και με τη στάση του έδειχνε ότι ήθελε τον Φώτιο για το θρόνο της Πάφου.

Ο Μακάριος είχε δηλώσει μάλιστα ότι κατά την άποψη του δεν υπήρχε πρόβλημα για την εκλογή και ενθρόνιση του Φωτίου παρά το παρελθόν του.

Γύρω από το όλο θέμα ο Γαλατόπουλος έγραψε στις 21 Ιουλίου 1951:

"Ο Λαός αυτός διά να προχωρήσει εις την κατά στάδια εκλογήν του Αρχιμανδρίτου Φωτίου και εις την ανάδειξιν τούτου ως Μητροπολίτου του, εστηρίχθη κυρίως επί της δημοσίας και ιεράς δηλώσεως του Αρχιεπισκόπου και Εθνάρχου του ότι ουδέν ούτος διαβλέπει εμπόδιον για την εκλογήν και ενθρόνισιν του Αρχιμανδρίτου Φωτίου ως Μητροπολίτου. Δήλωσις βαρεία, βαρυτάτη, ήτις δι' ημάς τουλάχιστον υπήρξε

εις εκ των σοβαρωτάτων λόγων οίτινες μας έπεισαν ότι έπρεπε εν τέλει να προκρίνωμεν την υποψηφιότητα του Αρχιμανδρίτου Φωτίου ως Μητροπολίτου Πάφου".

(Μεταγλώττιση)

"Ο Λαός αυτός για να προχωρήσει στην κατά στάδια εκλογή του Αρχιμανδρίτη Φωτίου και στην ανάδειξη του ως Μητροπολίτου του, στηρίχθηκε κυρίως στη δημόσια και ιερή δήλωση του Αρχιεπισκόπου και Εθνάρχη του ότι τίποτε αυτός δεν διαβλέπει εμπόδιο για την εκλογή και ενθρόνισή του Αρχιμανδρίτη Φωτίου ως Μητροπολίτη. Δήλωση βαριά, βαρύτατη, η οποία για μας τουλάχιστο υπήρξε ένας από τους σοβαρότατους λόγους οι οποίοι μας έπεισαν ότι έπρεπε στο τέλος να προκρίνουμε την υποψηφιότητα του Αρχιμανδρίτη Φωτίου ως Μητροπολίτη Πάφου".

Η προεκλογική εκστρατεία πήρε διαστάσεις και απείλησε ανεπανόρθωτη διάσπαση της δεξιάς με σοβαρές συνέπειες. Η ίδια εφημερίδα του Γαλατόπουλου έδωσε μια μικρή αλλά συνοπτική εικόνα:

" Αναφέρομεν μόνον τα εξής ξηρά γεγονότα: Ανώτατοι αξιωματούχοι της Εκκλησίας εφηφοθηρούσαν προσωπικώς κατά τρόπον τόσον ταπεινόν που ούτε οι τελευταίοι εκλογικοί πράκτορες του Τακτακαλά της Λευκωσίας δεν θα το έκαμνον. Ηγούμενοι διέσχισον τα χωρία μετά των ευνοουμένων των βυσσοδομούντες, ψευδολογούντες, χρησιμοποιούντες το όνομα της Α. Μακαριότητος ψευδώς και ανοικείως και κατερχόμενοι εις σημείον εις το οποίον εγενόμεθα περίγελοι εκ μέρους των κυριάρχων μας και των αλλοφύλων, υποψήφιοι διά τους οποίους ενδιαφέρθηκαν τελευταίως τα φύλλα της πρωτευσούσης και επαΐοντες και από καθέδρας "πάνσοφοι καθοδηγητές" εθεάθησαν να κρατούν τα κουτιά της μπογιάς νύκτα, εις δρόμους των χωριών μας διά να μπογιατίζουν μετά του σιωφέρ των εκλογικά συνθήματα των εις τους δρόμους παρουσία ηγουμένων".

(Μεταγλώττιση)

"Αναφέρουμε μόνο τα εξής ξηρά γεγονότα: Ανώτατοι αξιωματούχοι της Εκκλησίας φηγοθηρούσαν προσωπικά κατά τρόπο τόσο ταπεινό που ούτε οι τελευταίοι εκλογικοί πράκτορες του Τακτακαλά της Λευκωσίας δεν θα το έκαμναν. Ηγούμενοι διέσχιζαν τα χωρία με ευνοουμένους τους βυσσοδομούντες, ψευδολογούντες, χρησιμοποιούντες το όνομα της Α. Μακαριότητας ψευδώς και ανοίκεια και κατερχόμενοι σε σημείο στο οποίο γίναμε περίγελοι από μέρους των κυριάρχων μας και των αλλοφύλων, υποψήφιοι για τους οποίους ενδιαφέρθηκαν τελευταία τα φύλλα της πρωτεύουσας και επαίοντες και από καθέδρας "πάνσοφοι καθοδηγητές" θεάθηκαν να κρατούν τα κουτιά της μπογιάς νύκτα, σε δρόμους των χωριών μας για να μπογιατίζουν με το σιωφέρ τους εκλογικά συνθήματα τους στους δρόμους στην παρουσία ηγουμένων".

Στις εκλογές για την ανάδειξη των ειδικών αντιπροσώπων, οι οποίοι αργότερα θα έκλεγαν τους **36** γενικούς αντιπροσώπους που θα αναδείκνυαν το νέο Μητροπολίτη μαζί με τους οφικιάλους της Εκκλησίας σάρωσε το φωτιακό Μέτωπο.

Εκλέγησαν επίσης ορισμένοι ειδικοί αντιπρόσωποι που υποστήριζαν τον Αρχιμανδρίτη Παύλο Βαρνάβα και μερικοί τον Αρχιμανδρίτη της Μητρόπολης Λεμεσού Καλλίνικο.

Ετσι στις εκλογές στις **8** Ιουλίου **1951** για την ανάδειξη των Γενικών αντιπροσώπων εκλέγησαν **33** από τους **36** γενικούς που υποστήριζαν την εκλογή του Φώτιου. Δυο γενικοί αντιπρόσωποι ήσαν υποστηρικτές του Παύλου Βαρνάβα και ένας που φερόταν ως υποψήφιος του Γενναδίου τελικά.

Οι εκλεγέντες ήσαν:

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΠΑΦΟΥ: Χρ. Γαλατόπουλος, δήμαρχος Πάφου, Ερατοσθένης Λιασίδης, γιατρός, Ματθ. Χαραλαμπίδης, έμπορος, Δημήτρης Παπαστυλιανού, Στρουμπί, Βενιζέλος Λαζάρου, Ττσάδα, Βαρνάβας Σάββα, Γεροσκήπου, Ιωάννης Χατζηχαραλάμπους, Στρουμπί,

Παπαγεώργιος Νεοφύτου, Πολέμι, Παπαγεώργιος Παπαϊωάννου, Πέγεια, Παπαχριστόφορος Λαμπριανός, Λετύμπου και Παπαγεώργιος Χριστίδης, Κισσόνεργα.

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΚΕΛΟΚΕΔΑΡΩΝ: Ιωάννης Μαραθεύτης, Χούλου, Αντώνιος Νικολάου, Σουσκιού, Αριστόδημος Θεοδώρου, Αμαργέτη, Γωακείμ Σπύρου, Πραιτώρι και Παπαδιάφαντος Ιωάννου, Κελοκέδαρα.

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΑΥΔΗΜΟΥ: Κώστας Δ. Οικονομίδης, Αρσος, Χαραλαμπος Κούρτελλος, Πάχνα, Παναγής Κυπριανού, Δορά, Αντώνιος Πηλαβάκης, Μηλιά, Κωστής Ν. Κατσούρης, Ανωγυρα, Παπαγαθοκλής Γιαννακού, Ομοδος και Ξενοφών Ιερομόναχος, Βάσα.

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ: Παύλος Η. Γεωργίου, δήμαχος Πόλεως, Κυριάκος Αργυρόπουλος, Δρούσια, Σωκράτης Αργυρίου, Πόλις, Σάββας Ευσταθίου, Λυσός, Παπαθεοφύλακτος, Θελέτρα, Μ. Θεοφάνης Δρούσια και Παπαχριστόφορος Αλεξίου, Νέο Χωρίο, Ηρόδοτος Νικολαΐδης, γιατρός από το Κτήμα, Παναγής Ευστρατίου από τη Λυσό και ο ιερέας της κοινότητας Παχυάμμου.